
PWYLLGOR CRAFFU CORFFORAETHOL DYDD IAU, 20 HYDREF 2016

Yn bresennol: Y Cynghorydd Jason Humphreys (Cadeirydd);
Y Cynghorydd W.Roy Owen (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr:- Anwen J.Davies, Lesley Day, Elwyn Edwards, Gweno Glyn, Aled Wyn Jones, Charles W.Jones, June Marshall, Michael Sol Owen, Eirwyn Williams, Gethin Glyn Williams, John Wyn Williams ac R.H.Wyn Williams.

Swyddogion yn bresennol: Vera Jones (Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau).

Yn bresennol ar gyfer eitem 3 isod:-

Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn (Dirprwy Arweinydd)
Y Cynghorydd Peredur Jenkins (Aelod Cabinet Adnoddau)
Y Cynghorydd Mandy Williams-Davies (Aelod Cabinet Economi a Chymuned)

Yn bresennol ar gyfer eitem 4 isod:-

Y Cynghorydd Mandy Williams-Davies (Aelod Cabinet Economi a Chymuned)
Aled Davies (Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant)
Geraint George (Arweinydd Rhaglenni Arbennig)
Arwel E.Jones (Uwch Reolwr Cefnogaeth Gorfforaethol)
Arwel Evans (Rheolwr Caffael Corfforaethol)
Nia Pritchard Griffith (Arbenigwr Categori)
Huw Griffiths (Cydllynydd Cyswllt Busnes)
Colin Morris (Rheolwr Cefnogi Busnes)

Yn bresennol ar gyfer eitem 5 isod:-

Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid)
Dewi Morgan (Uwch Reolwr Refeniw a Risg)

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Trevor Edwards a Hefin Underwood.

1. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Datganodd y Cynghorydd Gethin Glyn Williams fuddiant personol yn eitem 7 ar y rhaglen – Premiwm Treth Cyngor ar Gartrefi Gwag Hir Dymor ac Ail Gartrefi oherwydd bod aelodau agos o'i deulu yn berchen ar dai gwyliau.

'Roedd yr aelod o'r farn ei fod yn fuddiant sy'n rhagfarnu, a gadawodd y cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem.

2. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 16 Mehefin, 2016 fel rhai cywir.

3. TROSOLWG PERFFORMIAD CYNGOR GWYNEDD 2015/16

Cyflwynwyd – adroddiad yr Arweinydd yn rhoi trosolwg o berfformiad y Cyngor hyd yma yn 2015/16 yn y meysydd Cyngor Effeithiol ac Effeithlon a Chynllunio Ariannol, yn ogystal â'r Prosiect Cadw'r Budd yn Lleol.

Gwahoddwyd y tri Aelod Cabinet perthnasol i ymhelaethu yn unigol ar y gwahanol brosiectau sy'n rhan o'u portffolio, gan hefyd ymateb i gwestiynau / sylwadau gan yr aelodau.

Crynhodd y Cadeirydd brif gasgliadau'r drafodaeth fel a ganlyn:-

- Dylid cael rhagor o wybodaeth gan yr Aelod Cabinet Plant, Pobl Ifanc a Hamdden ynglŷn â'r hyn sy'n digwydd o safbwynt ymgysylltu gyda phlant a phobl ifanc (os o gwbl).
- Argymhellir bod y Tîm Ymgysylltu yn ystyried defnyddio dulliau gwahanol o ymgysylltu yn hytrach na defnyddio'r un bobl drwy'r amser.
- Edrycha'r craffwyr ymlaen at y peilot gyda'r trefniadau craffu perfformiad newydd.
- Awgrymir efallai bod lle i ofyn am adroddiad cynnydd ar EDRMS, h.y. o safbwynt oes mwy o rannu gwybodaeth, rhyddhau gofod rhag dyblygu a gwireddu arbedion ariannol.

4. ADRODDIAD AR GYNNYDD Y CYNLLUN STRATEGOL CADW'R BUDD YN LLEOL

Cyflwynwyd – adroddiad y Rheolwr Caffael Corfforaethol ar gynnydd y Cynllun Strategol Cadw'r Budd yn Lleol yn dilyn cais gan y pwyllgor hwn i dderbyn diweddariad ar gynnydd mewnosod trefniadau newydd o gaffael.

Gwahoddwyd yr Aelod Cabinet i ddweud gair ar y cychwyn cyn i'r pwyllgor ystyried yr adroddiad fesul is-bennawd, sef:-

- A. Rheolaeth Categori – Categori Pobl
- B. Rheolaeth Categori ar draws y Cyngor
- C. Cadw'r Budd yn Lleol

Ymhelaethodd yr Aelod Cabinet a'r swyddogion ar yr atebion ysgrifenedig yn yr adroddiad, gan hefyd ymateb i gwestiynau / sylwadau pellach gan yr aelodau. Yn ystod y drafodaeth:-

- Nodwyd bod lle i godi ymwybyddiaeth gydag asiantaethau eraill o'r gwaith sy'n mynd ymlaen o ran taliadau uniongyrchol fel eu bod yn gallu cynorthwyo (e.e. Age Cymru).
- Nodwyd bod y craffwyr yn cefnogi ac yn argymhell fod angen adeiladu ar sylwadau'r Brifysgol i gadw ac adeiladu perthynas gyda chwmnïau sydd heb fod yn llwyddiannus yn tendro er mwyn iddynt ddysgu gwersi a gallu paratoi yn well i'r dyfodol.
- Gwerthfawrogwyd y gwaith sy'n cael ei wneud gyda 'chwmnïau mawr' i geisio gweld beth yw'r posibilïadau o 'is-gontractio' i gwmnïau llai yn lleol gan fod hyn yn ffordd o gyflogi'n lleol gyda'r cwmnïau mawr yn cymryd y risg ariannol.

Crynhodd y Cadeirydd brif gasgliadau'r drafodaeth fel a ganlyn:-

- Er bod y cyfrifoldebau wedi eu rhannu ar draws y Cyngor ym maes rheolaeth categori a phawb wedi 'prynu i mewn' i'r egwyddor yma, mae angen craffu ymhellach ymhen tua 6-9 mis i weld oes yna gymryd cyfrifoldeb o ddifri' wrth weithredu.
- Cwestiynir a oes digon o baratoi rhag-blaen gyda chwmnïau lleol, ac a yw cwmnïau lleol yn cael digon o amser i baratoi. Yn wyneb hynny, mae angen cadw golwg ar y sefyllfa er mwyn gweld a oes yna raglen contractau fyw yn cael ei chynnal, ei diweddarau a'i rhannu. Byddai hyn eto yn rhywbeth i'w adolygu ymhen 6-9 mis o sefydlu'r timau rheolaeth categori newydd.
- Gwerthfawrogir bod rheolaeth categori am fod yn gwella ansawdd y gwaith i ddod a bod hynny'n cael ei glymu i mewn i gontractau i'r dyfodol gan fod mwy o arbenigedd ysgrifennu contractau o fewn y Cyngor. Fodd bynnag, mae angen cadw llygaid ar yr hyn sy'n digwydd o ddifri' o ran hyn er mwyn gweld a yw'r ansawdd ar lawr gwlad yno. Yn benodol, dylid holi ymhen amser rhesymol a welwyd lleihad yn y nifer o gontractau lle y cafwyd problemau y bu'n rhaid eu datrys oherwydd bod y trefniadau tendro yn wan.

5. PREMIWM TRETH CYNGOR AR GARTREFI GWAG HIR DYMOR AC AIL GARTREFI

Cyflwynwyd – adroddiad y Pennaeth Cyllid yn rhoi'r cyfle i'r pwyllgor ystyried y buddion a'r risgiau o godi premiwm Treth Cyngor ar gartrefi gwag hir dymor ac ail gartrefi.

Eglurwyd gan fod yr ymgynghoriad cyhoeddus yn parhau'n agored tan 4 Tachwedd, ei bod felly'n anodd iawn craffu'r mater yn llawn yn y cyfarfod hwn. Gan hynny, trefnwyd i graffu'r mater ymhellach ar 21 Tachwedd, boed hynny ar ffurf Gweithdy Craffu neu gyfarfod arbennig o'r pwyllgor.

Rhodddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau. Yn ystod y drafodaeth:-

- Argymhellwyd bod y Cabinet angen ystyried sut orau i ddefnyddio'r arian ychwanegol fydd yn cael ei gasglu os yw premiwm yn cael ei godi. Derbynnir na ddylid clymu dwylo'r Cyngor newydd a bod angen i'r broses ddemocrataidd ddigwydd gyda'r Cyngor newydd, yn arbennig yn wyneb y ffaith nad ydym yn gwybod beth fydd sefyllfa ariannol y Cyngor erbyn 2017/18, ond dylid o leiaf ystyried neilltuo peth o'r arian ar gyfer:-
 - Cynorthwyo perchnogion tai gwag i atgyweirio eiddo er mwyn ei ddychwelyd i ddefnydd fel preswylfa.
 - Ystyried buddsoddi mewn swyddi er mwyn sicrhau incwm treth i'r Cyngor trwy gryfhau trefniadau arolygu'r Cyngor ar gyfer gwirio dilysrwydd datganiadau gan berchnogion eiddo nad yw bellach yn ail gartref neu yn wag.
- Nodwyd y dylid ystyried codi'r premiwm yn raddol fesul blwyddyn (e.e. 25% ym mlwyddyn 1, 50% ym mlwyddyn 2, ayb) fel nad yw'n ormod o 'sioc' ac fel bod nifer llai yn ystyried symud drosodd i'r dreth fusnes.
- Mynegwyd y farn na ddylid mynd yn rhy uchel o ran canran, rhag ofn gwthio gormod drosodd i'r gyfundrefn dreth fusnes, ac fel bod cyfle yn y flwyddyn / blynyddoedd

cyntaf i gael gweld beth yw'r effaith mewn awdurdodau eraill sydd eisoes wedi cyflwyno premiwm, ac addasu wrth fynd ymlaen.

- I'r gwrthwyneb, awgrymwyd y dylid codi premiwm uwch o'r cychwyn gan fod 'digolledu' am fod os oes rhai yn symud i'r gyfundrefn trethi annomestig.

PENDERFYNWYD ail-ymgynnull y Grŵp Ymchwiliad Craffu Tai Gwyliau a Threthi ar fore'r 21ain o Dachwedd i graffu'r mater yn llawn yn sgil derbyn canlyniadau'r ymgynghoriad cyhoeddus a chyflwyno argymhellion i'r Cabinet ar yr 22ain o Dachwedd.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.30 y.b. a daeth i ben am 12.50 y.h.

CADEIRYDD